

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ»

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий контролінг» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 03.04.2023 року, протокол № 3, та введеної в дію наказом ректора № 118 від 03.04.2023 р.

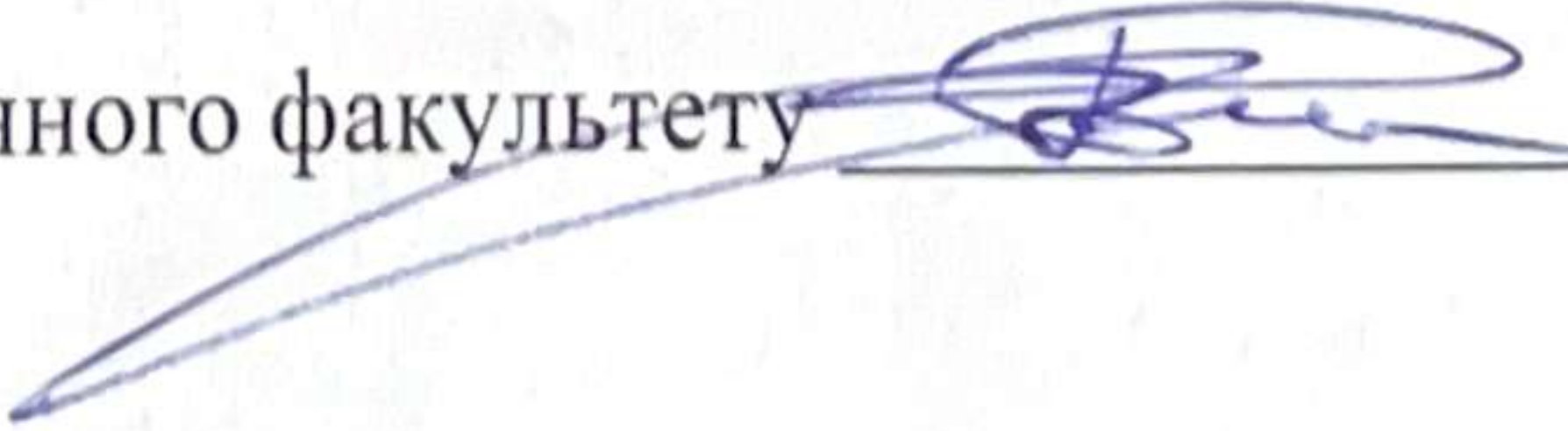
Розробник: **Корбутяк Аліна Георгіївна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Корбутяк Аліна Георгіївна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри Петро НІКІФОРОВ

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради економічного факультету Роман ГРЕШКО

1. Мета навчальної дисципліни:

Сформуувати систему знань у студентів щодо сутності фінансового контролінгу та способів його організації на вітчизняних суб'єктах господарювання, складових, функцій, завдань, особливостей побудови системи вартісно-орієнтованого управління та проведення фінансової діагностики.

Навчити студентів правильно застосовувати теоретичні знання, отримані при вивченні дисципліни на практиці, професійно грамотно використовувати в роботі нові форми і методи фінансового контролінгу на мікрорівні, об'єктивно здійснювати фінансову діагностику та Due Diligence, своєчасно виявляти загрози та можливості розвитку підприємства, сприяти стратегічному розвитку підприємства, застосовуючи інструменти стратегічного фінансового контролінгу, впроваджувати сучасні методи автоматизації та системи мотивації, які сприятимуть зростанню вартості вітчизняних суб'єктів господарювання.

2. Пререквізити.

«Фінансовий контролінг» є вибірковою навчальною дисципліною циклу професійної підготовки та викладається студентам 2 року навчання на магістратурі в 1 семестрі загальним обсягом 120 годин (4 кредити). Засвоєння основних тем курсу повинно надати майбутнім фахівцям розуміння актуальних інструментів та методів організації, планування та управління фінансовими ресурсами, оптимізації грошових потоків суб'єктів господарювання, нарощення ринкової вартості підприємства.

Для ефективного вивчення курсу «Фінансовий контролінг» здобувачі вищої освіти вивчають його разом з курсами «Фінансовий моніторинг», «Ринок фінансових послуг, інструментів та технологій» та «Фінансовий менеджмент».

3. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» вивчення студентами навчальної дисципліни «Фінансовий контролінг» сприяє формуванню таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ФК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ФК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Результати навчання:

ПРН4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН16. Аналізувати інвестиційні проекти в основний капітал та оборотні активи, а також ефективність використання оборотних активів корпорацій, використовувати методи управління дебіторською заборгованістю підприємства, правильно застосовувати різні підходи до оцінки вартості акцій та облігацій підприємств, користуватися проектно-кошторисною документацією для експертизи проекту, здійснювати контроль при проектному фінансуванні, вміти складати бізнес-план.

ПРН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	1	4	120	14	14	-	-	92	-	Залік

4.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		л	с	п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основи організації фінансового контролінгу						
Тема 1. Основи фінансового контролінгу	12	2	-	-	-	11	
Тема 2. Організація фінансового контролінгу на підприємстві	10			-	-	9	
Тема 3. Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу	14	2	-	2	-	10	
Тема 4. Внутрішнє (трансфертне) ціноутворення	12	3	-	2	-	7	
Тема 5. Оцінка ефективності діяльності та системи мотивації	12		-	4	-	8	
Разом за ЗМ1	60	7	-	8	-	45	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Інструменти стратегічного фінансового контролінгу						
Тема 6. Система вартісно-орієнтованого управління підприємством	16	2	-	2	-	12	
Тема 7. Стратегічний фінансовий контролінг та система збалансованих показників	14	3		2	-	11	
Тема 8. Фінансова діагностика в системі контролінгу	12				-	-	
Тема 9. Контролінг витрат	10	2	-	2	-	8	
Тема 10. Внутрішній фінансовий контроль на підприємстві	8				-	6	
Разом за ЗМ 2	60	7	-	6	-	47	
Усього годин	120	14	-	14	-	92	

4.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми
1	Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу
2	Внутрішнє (трансфертне) ціноутворення
3	Оцінка ефективності діяльності та системи мотивації
4	Система вартісно-орієнтованого управління підприємством
5	Фінансова діагностика в системі контролінгу
6	Контролінг витрат
7	Внутрішній фінансовий контроль на підприємстві

4.4. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів складається з обов'язкових і вибіркового завдань.

Обов'язкова робота студентів:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- виконання самостійних і індивідуальних робіт;

Вибіркова робота студентів:

- опрацювання додаткового теоретичного матеріалу;
- виконання ситуаційних завдань.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; вміння презентувати опрацьований матеріал.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

№	Назва теми	Години
1	Основи фінансового контролінгу	11
2	Організація фінансового контролінгу на підприємстві	9
3	Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу	10
4	Внутрішнє (трансфертне) ціноутворення	7
5	Оцінка ефективності діяльності та системи мотивації	8
6	Система вартісно-орієнтованого управління підприємством	12
7	Стратегічний фінансовий контролінг та система збалансованих показників	11
8	Фінансова діагностика в системі контролінгу	10
9	Контролінг витрат	8
10	Внутрішній фінансовий контроль на підприємстві	6
	Всього	92

5. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання

- словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)
- практичні методи (практичні або лабораторні роботи)
- бізнес-кейси (індивідуальні або командні)
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари тощо)
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни

Форми та методи оцінювання

- захист бізнес-кейсів, результатів досліджень
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті
- презентації результатів виконання завдань
- підсумковий контроль – залік
- інші види індивідуальних та групових завдань

6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна оцінка знань студента під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач), виконанні завдань для самостійної роботи, підготовці есе – 6 балів.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно)

		з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Вид підсумкового контролю: залік

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України від 16.01.2003. № 436-IV, зі змінами та доповненнями. URL : // <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Івахненко С.В., Мелих О.В. Фінансовий контролінг: методи та інформаційні технології. Київ: Знання, 2019. 319 с.
5. Korbutiak, A., Maslak, N., Briukhovetska, I., Skornyakova, Y., & Lyzak, M. (2024). Controlling-based organizational and economic mechanism of enterprise activity planning. *Multidisciplinary Science Journal*, 6, 2024ss0221. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss021https://www.malque.pub/ojs/index.php/msj/article/view/1939>
6. Корбутяк А.Г., Єрмічук Н.І. Фінансовий контролінг. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2019. 160 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1660>.
7. Корбутяк А. Г., Шевчук Ю.О. Фінансовий контролінг як складова управління фінансами підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2021. Вип. 39. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1664>.
8. Кузьмін О. Є. Бюджетування на підприємстві: навч. посіб. Київ: Кондор, 2008. 312 с.
9. Панков В. А. Контролінг і бюджетування фінансово-господарської діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2007. 112 с.
10. Партин Г.О., Задерецька Р.І Фінансовий контролінг: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 232 с.
11. Пушкар М.С. Історія обліку та контролю господарської діяльності: навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2003. 324 с.
12. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2003. 554с.
13. Терещенко О.О., Бабяк Н.М. Фінансовий контролінг: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2013. 485 с.
14. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 320 с.
15. Фінансовий менеджмент: навч. посіб./ За заг. ред. к.е.н. Юрія Е.О. Чернівці: Видавництво «Рута», 2020. 370 с.

7.2. Допоміжна

16. Багацька К.В., Корбутяк А.Г. (2024) Концентрація інвестиційного капіталу в угодах злиття і поглинання: передумови до технологічного прориву // *Інноваційна економіка*. Вип.1 (97) DOI: 10.37332/2309-1533.2024.1.28 URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1211>
<https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/10196>
17. Білик М. Д. Показник середньозваженої вартості (WACC) як критерій оптимізації структури капіталу промислових підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2019. №9. С. 115-119
18. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 346 с.
19. Гнеушева І. О. Управління вартістю та структурою капіталу підприємства. *Вісник КІБіТ*. 2018. №2. С. 14-16.
20. A. Korbutyak. Koval'chuk N. Factors that influence the financial and economic security of enterprises. *Journal L'Association 1901 "SEPIKE"*. 2015. N.11. P. 188-192.
Корбутяк А.Г., Гросу К.В. Грошові потоки в системі управління підприємством. *Молодий вчений*. №11 (51). 2017. С. 678-688.
21. Корбутяк А.Г., Бута М.М. Підходи до трактування поняття «фінансовий стан підприємства». *Науковий вісник УжНУ*. Вип. 16 2017. С. 101-110.
22. Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. Особливості планування рівня рентабельності вітчизняних підприємств в сучасних умовах. *Науковий вісник Херсонського державного університету, Серія «Економічні науки»*. Вип.24. Ч.2 2017. С.178-188.
23. Корбутяк А.Г., Шестопалова О.О. Управління позиковим капіталом підприємства. *Електронне фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки»*. 2017. №20. URL: <http://global-national.in.ua/issue-20-2017>.
24. Корбутяк А.Г., Марусяк Х.І. Оцінка фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 6 (11). С. 137-140. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/11_2017/11_2017.pdf.
25. Корбутяк А.Г., Одайська Н.М. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Економіка та суспільство: Електронне наукове фахове видання*. Вип.16. 2018. С. 375-381. URL: <http://economyandsociety.in.ua/journal-16/23-stati-16/2011-korbutyak-a-g-odajska-n-m>.
26. Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. Аналіз ефективності діяльності підприємств текстильної промисловості України. *Науковий вісник Херсонського державного університету, Серія «Економічні науки»*. Вип.24. Ч.2 2017. С.178-188.
27. Корбутяк А.Г., Воробець Н.С. Ділова активність підприємства – основа його інвестиційної привабливості. *Молодий вчений*. 2018. №11 (63). С.1086-1090. URL:// <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/11/252.pdf>.
28. Korbutiak A., Gavatiuk L., Sokrovska N. The system of the key indicators of formation of attractive investment climate of Ukraine and peculiarities of their management / et al. *Problems and Perspectives in Management*. Volume 18, 2020. Issue #1, pp. 154-170 (Фахове видання, Scopus).
29. Кравчук Л. С. Організація системи фінансового ризик-менеджменту підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №4. С.10-11
30. Млинко І. Б. Контролінг маркетингової діяльності на приладобудівних підприємствах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)" / І. Б. Млинко; Міжрегіональна академія управління персоналом. Київ : КАРАТ Лтд, 2014. 22 с.

31. Мних О.Б. Зміна парадигми управління капіталізаційними процесами: роль інноваційних екологічних рішень у логістично-маркетингових стратегіях формування вартості. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. №6. С. 240 – 245.
32. Терещенко О. Інститут фінансового контролінгу - інноваційна платформа для корпоративних фінансів і контролінгу. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2020. №5. С. 52-53.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Державний комітет статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Державна фіскальна служба України URL : <http://www.sts.gov.ua>.
4. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України URL : <http://www.me.gov.ua>
6. Національний банк України URL : <http://www.bank.gov.ua>.
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
8. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.